

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 2. Vtrum baptismus sanguinis iustificet adultos, & quomodo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Primam iustificationem instituitis, quale non est Martyrium.

D V B I V M I I.

Verum Baptismus Sanguinis iustificet adultos, & quomodo?

Quidam Doctores negant Martyriū conferre posse primam gratiam iustificationis. Ita Alexander Alesensis supra. D. Bonaventura dist. 4. & Canus Relectio de Pœnitentia. parte 3. Fundamentum illorum est, quia existimant Martyrium debere procedere ex dilectione Dei super omnia, propter illum locum Apostoli 1. ad Corinth. 13. vers. 3. *Si tradidero corpus meum, ita ut ardeam; charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.*

Verum Dico Primò, Verius est, Baptismus Sanguinis posse interdum adulto primam gratiam iustificationis & remissionem peccatorum conferre: nempe, quando Baptismi Aquæ copia non datur. Colligitur ex D. Thoma, & Caietano hoc loco; & docent plerique recentiores. Vide Vegam lib. 6. in Concilium Trident. cap. 36. & 37.

Probat ex Patribus, Clemens Romanus lib. 5. Constitutionum Apostolicarum cap. 7. *Pasio, quam pro Christo Carebumentus sustinet, cedit ei in veterem Baptismum; quoniam ipse re ipsa commoritur Christo, alij in figura.* Tertullianus in Scorpiaco, *Martyribus nulla delicta posse imputari, quibus in laacro vita ipsa deponitur.* & in Apologetico sub finè: *Quis non pari exoptet, ut totam Dei gratiam redimat, ut omnem veniam ab eo compensatione sui sanguinis expedit?* Omnia enim huic operi delicta donantur.

Cyprianus epistola 73. ad Iubaianum, *Nunquid potest vis Baptismi esse maior aut potior, quam confessio? quæ passio? ut quis coram hominibus Christum confiteatur, & suo sanguine baptizetur?* D. Augustinus lib. 13. de Ciuitate cap. 7. *Quicumque etiam non percepto regenerationis laacro pro Christi confessione moriuntur, tantum eis valet ad dimittenda peccata, quantum si abluerentur fonte baptismatis.* Quod probat ex Scripturis; *Quia, qui dixit, Nisi quis renatus fuerit &c. etiam dixit, qui me confessus fuerit coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo: & Qui perdidit animam suam propter me, inueniet eam.* Idem docet Prosper sententia 149. iisdem verbis. Omitto alios Patres.

Ex quibus Patet, Primò, Baptismus Sanguinis ex diuina promissione seu institutione hanc vim habere, ut baptismo Aquæ æquetur, quando articulus necessitatis hunc excludit; & consequenter conferre primam gratiam iustificationis, & remissionem omnis culpæ & pœnæ.

Patet Secundò, Non requiri absolutè, ut procedat ex dilectione Dei super omnia: nam sic Martyrium non deleret omnia peccata, nec gratiam conferret, sed actus dilectionis antecedens. Vnde falsum esset, quod Patres docent *Martyrium tantum valere ad abluenda peccata, quantum Baptismus: Martyrium totam Dei gratiam redimere: omnia ei delicta donari.*

Confirmatur; Si enim requiritur, ut procedat ex dilectione Dei super omnia, plerumque incerti erimus an fuerit verum Martyrium, & an iste sit verè beatus: quod est tamen contra communem sententiam Patrum, & Ecclesiæ sensum. Vnde Innocentius III. Capite quod incipit *Cum Marthe*, titulo de Celebratione Missarum ex D. Augustino ait, *Iniuriam facit Martyri, qui orat pro Martyre.* Quòd autem incerti erimus, patet: Quia non solum ex dilectione Dei super omnia, sed etiam ex alijs virtutibus potest quis acceptare mortem pro Christo, nempe ex virtute Religionis, ex virtute Fidei, Obedientiæ, Castitatis: & ex aliâ quavis virtute. Quævis enim virtus potest velle permanere in functione sui muneris, seu in honestate sui obiecti, & ex vi huius propositi velle perpeti mortem. Ergo non est certum perfectionem Martyrij semper ex dilectione Dei super omnia procedere; quare neque ad hanc dilectionem est restringendum.

Nec obstat, Quòd D. Thomas dicat Martyriū esse actum imperatum Charitatis: non enim ait id esse de ratione Martyrij; sed solum vult dicere, esse opus maximè aptum, quod à Charitate imperetur, esseque signum Charitatis. Similiter nec obstat locus Apostoli: solum enim vult dicere, si Charitas omnino desit, ita ut ne in termino quidem Martyrij habeatur, Martyrium non prodest. Pari modo Baptismus sine Charitate nihil prodest. Sed quia Martyrium adducit Charitatem, sicut & Baptismus, idè plurimum prodest ad vitam æternam. Sic intellige Diuum Thomam art. 12. ad 2.

Dico Secundò, Peccator qui ad Martyrium rapitur, si nondum est baptizatus, debet omnem operam adhibere, ut baptizetur aqua: alioqui si negligat, mortiferè peccat, & Martyrium nihil ei prodest. Est communis sententia Doctorum. Ratio est: Quia præceptum Baptismi maximè vrget in periculo mortis. Patet hoc ex vsu Ecclesiæ; vnde conandum, ut hoc impleatur. Nec refert quod Martyrium dicatur supplere Baptismi vicem; nam hoc solum habet locum, quando Baptismi Aquæ non datur potestas; alias autem minimè: quia Martyrium non est institutum, ut sit loco Baptismi.

Dico Tertiò, Peccator in tali casu tenetur se conuertere ad Deum dilectione super omnia: & si meminit se esse in peccato mortifero, tenetur elicere contritionem. Est contra Vegam lib. 6. in Concil. Trident. cap. 36. qui putat ipsam acceptationem voluntariam Martyrij per se sufficere. Sed probatur; Quia præceptum Dilectionis Dei maximè obligat in periculo mortis, quando non amplius in hac vita poterit præstari. Similiter præceptum Contritionis tum maximè vrget: idque partim ob periculum salutis propriæ, partim ob periculum perpetuæ inimicitæ cum Deo. Vnde etiam si probabile speculatiuè esset, voluntariam acceptationem Martyrij per se sufficere; nihilominus practicè non esset securum: quia quisque tenetur tum ex charitate sui, tum ex charitate Dei, in illo discrimine sequi viam certam, quantum potest; alioqui sponte exponit se periculo æternæ damnationis: nempe si fortassis opinio illa probabilis, re ipsa non sit vera: opinio enim probabilis non supplet defectum mediij necessarij. Quæ ob causam non sufficit per se in eo casu concipere dolorem peccatorum, quem putas esse attritionem: nam certum non est, vtrum attritio cum Martyrio sufficiat ad salutem in peccatore; quare tenetur concipere contritionem, & confugere ad id quod certum est.

Dices

44
Quidam
negant.

Verius
affirmatur.

Clemens
Romanus.

Tertul.

Cyprian.

August.

45
Vis marty-
rij ex diui-
na institu-
tione.

Alioquin
essimus in-
certi de
salute
Martyris.

Quomodo
martyrium
sit actus
imperatus
charitatis.

Explicitur
Apostolus
1. Cor. 13.

46
Quomodo
martyrium
suppleat
vicem bap-
tismi.

Peccator,
qui ad
martyrium
rapitur,
tenetur
conteri;
& cur.

Non est
certum, an
Attritio
cum mar-
tyrio suffi-
ciat ad sal-
utem in
peccatore.

Dices Primò, Voluntas subeundi Martyrium pro Christo, est virtualis dilectio Dei super omnia: nam homo per illam præponit Deum vitæ suæ, quæ præ cæteris rebus cuique est chara. Est etiam virtualis contritio: nam detestatur peccatum plusquam mortem: ergo hæc voluntas sufficit.

Respondeo; Hoc argumentum probaret voluntatem hanc sufficere ad salutem, etsi non sequeretur re ipsa vlla permissio: imò hominem iustificari, quotiescumque paratus est potius mori, quam negare Christum; quod sanè absurdum est. Vnde negandum est antecedens: non enim voluntas Martyrij est dilectio virtualis Dei super omnia, aut virtualis contritio. Ratio est; Quia, qui Deum vitæ corporali præponit, non necessariò præponit illum omnibus alijs; cum multi famam, honores, amicos, patriam pluris faciant, quam vitam. Similiter qui præponit Deum in vno opere, non necessariò præponit illum in alijs. Pari modo, qui vnum genus peccati magis detestatur, quam mortem, non necessariò quidvis aliud magis detestatur: sunt enim multi, qui mallent mori, quam Deum negare; non tamen quam illum offendere minori peccato.

Dices Secundò; Non expedit tunc multum occupari actu contritionis; sed fatius est, vt tota mens in morte, pro Christo amplectenda feratur: virtus enim dispersa est minor. Respondeo; Amor Dei & contritio maximè iuuant animum ad Martyrium: vnde vel hac ratione sunt excitanda.

Dico Quartò, Si bona fide existimet se habere veram contritionem, valde probabile est sufficere ad remissionem peccatorum, & gratiam iustificationis, quamvis tatummodò sit attritio. Colligitur hoc ex D. Thoma infra qu. 87. art. 1. vbi ait, *Martyriū purgare ab omni culpa & veniali & mortali; nisi actualiter inueherit voluntatem peccato inhaerentem.* Item ex Patribus supra citatis. Probatur, Quia Baptismus Sanguinis non minus efficax est ad delenda peccata, quam Baptismus Aquæ: vt docent Prosper, Augustinus & Cyprianus supra: sed Baptismus Aquæ sanctificat, & delet omnia peccata etiam cum sola attritione: ego etiam Baptismus Sanguinis.

Dices, Hinc sequi Baptismus Sanguinis cum sola attritione sufficere, etiam quando scitur esse attritio: nam Baptismus Aquæ tunc sufficit.

Respondeo negando sequelam. Ratio est, Quia Baptismus Sanguinis constituit hominem in certissimo periculo mortis; & ideo requirit per se omnes dispositiones ad quas obligamur ratione mortis; vt dilectionem Dei super omnia, & contritionem, nisi per bonam fidem quis excusetur. Secus est de Baptismo, nisi forte in articulo mortis dandus sit; tunc enim videtur homo obligari ad contritionem, quia tenetur sequi viam certam quantum potest. Si tamen interueniat bona fides, quæ putet se habere veram contritionem, iustificabitur per Martyrium. Huius ratio est; Quia omne opus, quod habet tale privilegium, vt vi sua conferat augmentum gratiæ homini contrito, confert etiam primam gratiam iustificationis homini attrito, qui bona fide se putat contritum; vt infra patebit in varijs Sacramētis. Nam cū vi sua, & quasi ex opere operato cōferat, necessariò confert omni subiecto non ponenti obicem, & aliàs sufficienter disposito ad gratiæ receptionem. At

is, qui bona fide se putat contritum, non ponit impedimentum gratiæ; & aliàs attritio est sufficiens dispositio ad gratiæ infusionem, vt patet in Baptismo & Pœnitentia: alioqui nihil privilegij haberent Sacramenta nouæ legis in iustificatione impij: ergo &c.

Dico Quintò, Sola voluntas subeundi mortem pro Christo, in eo, qui peccatorum suorum non recordatur, siue ob perturbationem, siue ob naturalem obliuionem, aut inaduertentiam, non sufficit cum externa peressione ad remissionem peccatorum, & ad gratiam iustificationis, nisi includat saltem virtuales pœnitentiam.

Probatur, Quia Baptismus, qui tamè institutus est ad remissionem peccatorum, & minimam postulat dispositionem, requirit formalem vel virtuales pœnitentiam: ergo multò magis Martyrium, quod non est institutum ad peccatorum remissionem. Ratio est; Quia animus, qui per peccatum actuale auersus est à Deo, debet per aliquem motum contrarium rursus in Deum conuerti, vt in gratiam recipiatur: hoc enim maximè consentaneum est tum diuinæ iustitiæ, tum naturæ reconciliationis. Vnde pœnitentia omni tempore necessaria fuit ad remissionem peccati mortalis, & gratiam iustificationis, vt docet Concilium Trident. sess. 14. cap. 1.

Aduerte tamen, Hanc voluntatem Martyrij ferè semper includere implicitam & virtuales pœnitentiam, saltem attritionem; ita vt si recorderetur peccatorum, ea actu detestaretur, & proponeret euitare. Nam qui vult subire mortem pro Christo, vel hoc vult, ne Deum offendant; & sic est actus dilectionis Dei (quamvis non necessariò dilectionis super omnia) includens implicitè detestationem omnis offensionis: vel vult, ne damnetur; vt Eleazarus 2. Machab. cap. 6: & sic prouenit à virtute spei, & includit detestationem omnis peccati inducentis damnationem. Et quamvis possint interdum aliarum virtutum rationes vel motiua interuenire, tamen ferè semper illa sunt præcipua, tanquam maximè generales & notissima. Vnde moraliter certum est, Martyrem ex tali motiua mortem acceptasse. Deinde, cū quis cogitat subeundum esse Martyrium, ipsa mortis & suppliciorum apprehensione satis excitatur vt ad Deum confugiat, & veniam peccatorum etiã occultorum flagitet. Vnde vix fieri potest, vt omnis pœnitentia etiam virtualis absit, nisi quis ex inopinato præueniatur, aut occidatur in somno: Vt si statuisset quis potius mori, quam Christum negare, eò quòd hoc sit nimis enorme peccatum; multis tamen alijs minoribus mortiferis, vel vno sit infectus; sicque sine omni pœnitentia se somno tradens in odium Christi interficiatur, hic non erit verè Martyr, nec fructum Martyrij habebit, eò quòd omnis pœnitentia defuerit.

Dices, D. Thomas infra quæst. 87. art. 1. ad 2. sic ait, *Pænio pro Christo suscepta, obtinet vim baptis- mi, & ideo purgat ab omni culpa & veniali & mortali, nisi actualiter voluntatem peccato inueherit inhaerentem.* Ergo D. Thomas non requirit vllam pœnitentiã.

Respondeo, Non requirit quidem pœnitentiam expressam vel actualem, præsertim in particulari quando peccata non occurrunt; non tamen excludit pœnitentiam virtuales, vel in genere: nam etiam Baptismus hanc requirit, cui Martyrium comparat.

Dico

Martyriū non est virtualis dilectio Dei super omnia, nec virtualis contritio.

47 Attritio purata Cō- tritio, sufficit cum Martyrio ad iustifi- cationem.

Magis sufficit attritio cum Baptismo, quam cum martyrio ad iustifi- cationem.

48 Voluntas martyrij cū externa peressione non sufficit in immemore peccati, sine virtuali pœnitentia.

Voluntati martyrij ferè semper coniungitur virtualis Pœnitentia.

Responde- tur obie- ctioni ex D. Thoma.

49 Sola voluntas mori cōdi pro Christo, in iusto sufficit ad martyrium.

Dico Sextò, Sola voluntas subeundi mortem pro Christo videtur sufficere in iusto, vt sit verus Martyr, etiamsi nullum alium actum habuerit. Est communior sententia Doctōrum. Ratio est; Quia cum ipsum opus Martyrij, id est, ipsa persectio, habeat hoc priuilegium, vt quasi ex opere operato gratiam conferat, vt colligunt Doctōres ex illis verbis Domini Matthæi 10. v. 31. *Omnis qui confitebitur me coram hominibus, confitebor & ego eum coram Patre meo qui in calis est.* & Luc. 9. v. 24. *Qui perdidit animam suam propter me, saluam faciet illa: in iusto autem sit sufficiens dispositio ad gratiæ infusionem, & nullum impedimentum, necessariò effectum suum in illo habebit.* Vnde etiamsi dormiens occidatur, erit Martyr. Quæ ratio etiam probat satis esse credibile, iustum fore Martyrè, si in odium fidei dormiens occidatur, quamuis nihil antea de Martyrio cogitarit: quod insinuat Caietanus infra qu. 87. art. 1. & docent multi recentiores. Nec obstat, quòd Martyrium in adultis debeat esse aliquo modo voluntarium: videtur enim sufficere posse voluntas habitualis, quãdo aliunde actualis impeditur; sicut sufficit ad Sacramenti Eucharistiæ, & extremæ Vnctionis perceptionem. Iustus autem censetur in habitu paratus mori pro Christo, quando necesse fuerit; sicuti habitu cõsetur remedia velle facere salutis, quando fuerit opus. Aduerte tamen, tale Martyrium non cenferi actum Fortitudinis; sed solum est externa professio habens priuilegium, sicut in infantibus.

Etiã in dormiente

Sufficit voluntas habitualis.

Non erit actus Fortitudinis.

DVBIVM III.

Quando Martyrium conferat gratiam?

Caietani opinio r. c. futatur.

Caietanus 2. qu. 124. ar. 4. insinuat dari in primo non esse, id est, in primo instanti quo homo non est, & anima non informat corpus: putat enim tunc Martyrem mereri. Sed hoc non videtur probabile. Nam hoc momentum nõ pertinet ad statum vie; homo enim tunc non est: vnde non habet amplius statum merendi. Et Cõfirmatur; Quia alioqui fieri posset, vt qui tota vita nec fidem, nec gratiam, nec meritum habuit, incipiat hæc habere post hanc vitam: quod non est consentaneum Scripturis, quibus dicitur *Recepturũ quemque prout gessit in corpore.* 2. Corinth. 5. v. 10. Et, *Vbi lignum ceciderit, ibi fore, siue ad Austrum, siue ad Aquilonem?* Ecclesiastæ c. 11 v. 3.

Dicendum ergo est, Si datur vltimum instans vitæ, valdè credibile est tunc dari gratiam Martyrij; nam tunc est terminus Martyrij. Consentaneum autem est, vt conferat gratiam in termino quo completur; sicut Sacramenta eam conferunt in termino quo complentur. Quòd si non datur vltimum instans vitæ, probabilis est dari paulò antè separationem animæ, quando ex vlnneribus necesse est mortem sequi. Ita Vega lib. 6. cap. 37. Credibile autem est eum diuinitus postea custodiri vsque ad instans mortis, vt non peccet, si adhuc ratione vtitur. Quòd si contingeret talem postea diuinitus sanari, valdè probabile est fore confirmandum in gratia; sicut credendum est de iustis, qui excitantur à mortuis; ne illis hoc beneficium sit damno.

Vel datur in vltimo instanti vitæ.

Vel paulò antè separationem animæ.

ARTICVLVS XII.

Vtrum Baptismus Sanguinis sit potissimus inter alia baptisinata?

51 Præstantia Baptismi Sanguinis.

R Espondetur Affirmatiuè. Patet hoc ex Cypriano, Augustino, & alijs supra citatis. Probatur Primò, Quia Baptismus Sanguinis, nos reddit similes imitatione Passioni Christi, à qua omnia baptisinata vim habent: reliqua verò minimè nos similes reddunt. Secundò, Quia Ecclesia festa Martyrum celebrat: ergo per Martyrium confertur maior gratiæ mensura, quàm per Baptismum Aquæ. De quo quidam non rectè dubitauit. Quod etiam ex eo patet, quòd detur Martyribus *Aureola*; id est, singularis quædam gloria, distincta ab illa communi & essentiali: *Aureola* autem non datur sine maiori gratia. Baptismus tamen *Aquæ* in eo excellit, quòd *Aquæ* Characterem imprimat, & sit Sacramentum. Baptismus *Flammis* multorum iudicio superat *Flammis*, Baptismum *Aquæ* in hoc, quòd maiorem gratiæ mensuram conferat; quia in illo iustificatur homo per propriam dispositionem. Et hoc est admodum probabile, præsertim quando dispositio seu actus charitatis est multum intensus. Valdè enim verosimile est paruulos post Baptismum morientes, fore infimos in gloria: quia nihil ad suam salutem proprio conatu contulerunt.

QVÆSTIO LXVII.

De Ministro Baptismi.

In Octo Articulis diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum ad officium Diaconi pertineat Baptizare?

Non pertinet id ad eum ex officio.

R Espondetur, Non esse Diaconi ex officio; sed solum ex commissione Sacerdotis vel Episcopi. Prior pars patet. Quia Diaconi tantum est ministrare Sacerdoti in Sacramentorum dis-

penfatione & sacrificio; vt patet ex nomine, quod *Ministrum* significat: ergo ex officio non potest baptizare. Idem expressè docet Clemens lib. 3. Cõstitut. Apost. cap. 11. & Gelafius canone *Diaconos*; distinctione 93. Quòd autem possit ex commissione, etiam solemniter; Probat, Quia in ordinatione eius dicitur, quòd debeat baptizare & prædicare: quod tamen non sic intelligendum est, quasi per ordinationem efficiatur ordinarius minister Baptismi; sed

Sed ex commissione.